

Reactie Vodafone op internetconsultatie Wet op de Inlichtingen en Veiligheidsdiensten 20XX

1 september 2015

Deze reactie is openbaar en ingediend via: <http://www.internetconsultatie.nl/wiv>

Uw ministerie heeft belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om een reactie in te dienen op de ter consultatie neergelegde concept-wetsvoorstel Wet op de Inlichtingen en Veiligheidsdiensten 20XX van 2 juli 2015 (zie <http://www.internetconsultatie.nl/wiv>). Vodafone Libertel B.V. ("Vodafone") dankt u voor deze gelegenheid.

Vodafone sluit zich aan bij de schriftelijke reactie die Nederland ICT op dit concept-wetsvoorstel heeft gegeven. In aanvulling hierop hebben wij de onderstaande opmerkingen.

De concept-wet moet veel duidelijker

De concept-wet en de memorie van toelichting zijn zeer onduidelijk over de reikwijdte van de bevoegdheden van de diensten, de verplichtingen van bedrijven om medewerking te verlenen, welke bedrijven hiermee te maken zullen krijgen, de te verwachten kosten en wie welk deel van die kosten dienen te dragen.

Transparantie, vertrouwen en toezicht

Vodafone is de afgelopen jaren in toenemende mate door consumenten en bedrijven verzocht meer openheid te geven over de mate waarin en de wijze waarop wij medewerking verlenen aan verzoeken van opsporings-, veiligheids- en inlichtingendiensten. Het ministerie van BZK geeft deze transparantie voor inlichtingen- en veiligheidsdiensten zelf niet en kwalificeert bovendien zelfs geaggregeerde tapstatistieken als staatsgeheim, zodat ook bedrijven niet transparanter kunnen zijn.

Het Ministerie van Justitie heeft ons laten weten dat het openbaren van dergelijke statistieken door telecombedrijven, voorzover het de opsporingsdiensten betreft, weliswaar niet verboden is, maar doet een klemmend beroep op telecombedrijven om deze gegevens niet te openbaren omdat het de opsporing zou kunnen schaden.

De zorgen van klanten over de veiligheid van gegevens worden door het gebrek aan publieke informatie over de activiteiten van de betreffende diensten niet geadresseerd. Dit tast het vertrouwen van zowel consumenten als bedrijven in telecomvoorzieningen onnodig aan. Daarnaast is onafhankelijk en effectief toezicht op de activiteiten zonder adequate informatie niet goed mogelijk en zijn er vanuit diverse hoeken grote vraagtekens gezet bij de grondwettelijke legitimiteit.

Wij zijn van mening dat transparantie ook sterk zou kunnen worden verbeterd zonder de effectiviteit van de diensten te schaden en menen dat het primair de verantwoordelijkheid van overheid is om die transparantie te bieden. Zie voor een uitgebreide beschouwing van de dilemma's en onze positie hierin het [Vodafone Law Enforcement Disclosure Report 2015](#).

Doordat bevoegdheden en medewerkingsplichten met de concept WIV20xx vrijwel onbeperkt worden uitgebreid, zonder daarbij transparantie en toezicht te versterken, beweegt Nederland precies in omgekeerde richting van bijvoorbeeld de Verenigde Staten.

Wij verzoeken u in uw overwegingen de volgende zaken mee te nemen:

- De reikwijdte van de wet te verduidelijken en nader te onderbouwen waarom die reikwijdte passend is (of beperken als deze niet passend blijkt te zijn)
- Ter harte nemen van de [Ten Standards for Oversight and Transparency for National Intelligence Services](#), Institute for Information Law
- Lessen te trekken uit de ontwikkelingen in de VS, waar bevoegdheden juist weer worden beperkt en momenteel veel aandacht is voor toezicht op de diensten.
- In samenwerking met bedrijven, experts, ministeries van V&J en EZ verbeterde transparantie voor publiek en toezicht, ook betreffende verwante bevoegdheden uit de telecommunicatiewet en het Wetboek van Strafvordering, nader vorm te geven.
- Efficiënte en proportionele inzet van middelen te bevorderen door de betreffende diensten zelf de kosten te laten dragen van de inzet van hun bevoegdheden.

Uiteraard zijn wij graag bereid onze visie nader toe te lichten.